гр. София 1756, ул.Лъчезар Станчев 5, Sopharma Business Towers, сграда Б, ет. 12
Тел.: 02 810 00 71; ЕИК: 175804945, Email: **info@bakep.org**
http://www.bakep.org

Българска асоциация на консултантите по европейски програми /БАКЕП/

Изх.№ 10-БП-ОПРР/12.03.2025 г.

ДО:
Г-Н ИВАН ИВАНОВ
МИНИСТЪР НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ И БЛАГОУСТРОЙСТВОТО

ОТНОСНО: ПОКАНА ЗА СРЕЩА ЗА ОБСЪЖДАНЕ НА ВАЖНИ ВЪПРОСИ ПО ТЕКУЩИ ПРОЦЕДУРИ: ПРОЦЕДУРА BG-RRP-4.021 „ПОДКРЕПА ЗА ЕНЕРГИЙНО ОБНОВЯВАНЕ НА СГРАДИ В СФЕРАТА НА ПРОИЗВОДСТВОТО, ТЪРГОВИЯТА И УСЛУГИТЕ"; ПРОЦЕДУРА BG16FFPR003-4.004 „ДИВЕРСИФИКАЦИЯ И АДАПТИРАНЕ НА МАЛКИ И СРЕДНИ ПРЕДПРИЯТИЯ КЪМ ИКОНОМИЧЕСКИЯ ПРЕХОД" ПО ПРИОРИТЕТ 4 „СПРАВЕДЛИВ ПРЕХОД" ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНИТЕ" 2021-2027; ПРОЦЕДУРА BG16FFPR003-2.001 „КОНЦЕПЦИИ ЗА ИНТЕГРИРАНИ ТЕРИТОРИАЛНИ ИНВЕСТИЦИИ (ИТИ)" И ПРОЦЕДУРА BG16FFPR003-2.002 „ПОДКРЕПА ЗА ИНТЕГРИРАНО ГРАДСКО РАЗВИТИЕ В 40 ГРАДСКИ ОБЩИНИ" ПО ПРИОРИТЕТ 2 „ИНТЕГРИРАНО ТЕРИТОРИАЛНО РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНИТЕ", НА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНИТЕ" 2021-2027 Г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР,

Нашата асоциация е най-сериозната неправителствена организация на консултантите по европейски програми, работеща вече 15 години. В БАКЕП е съсредоточен значим експертен потенциал и колеги с опит както в разработването, оценката и управлението на проектите на бенефициентите, така и на самите оперативни програми.

БАКЕП винаги е помагала на Управляващите органи за взимане на правилни решения. Нашите експерти са с десетки години опит в планирането, подготовката и изпълнението както на проекти, така и на цялостни процедури за бизнеса. Затова считаме, че можем да бъдем много полезни и на Вас като ви предложим обективни, законосъобразни и безкористни решения.

С настоящото писмо отправяме предложение за среща между Вас и Българската Асоциация на консултантите по европейски програми с цел обсъждане на **много важни и спешни** за решаване въпроси, свързани с изпълнението на ***процедура BG-RRP-4.021 „Подкрепа за енергийно обновяване на сгради в сферата на производството, търговията и услугите***" , в т.ч.:

В хода на изпълнението на проектите по процедурата възникнаха редица проблеми, които затрудняват бенефициентите и създават значителна административна тежест.

1. **Публични събития**

Въпреки очакванията за облекчаване на административните изисквания, задължението за организиране на минимум две публични събития остава, дори за проектите със стойност под 500

хиляди евро, за които този ангажимент е несъразмерен спрямо мащаба на проектите и не произлиза от националното и европейско законодателство.

- Възможно ли е това изискване да бъде премахнато или поне съобразено с размера на предоставяната помощ?

2. Тримесечни отчети и ежемесечно докладване

Въпреки че в други програми задължителните тримесечни отчети са премахнати и не се подават, то в тази процедура те остават задължителни, без реална добавена стойност за ефективното изпълнение на проектите. Освен това, изискването за ежемесечно подаване на прогноза за предстоящите плащания допълнително утежнява процеса, въпреки че такава информация вече е налична при сключване на договорите с изпълнителите.

- Възможно ли е задължението за тримесечни отчети да отпадне и да се въведе еднократно подаване на прогноза за плащанията при сключване на договор с изпълнител?

3. Изискване за допълнителни документи

В процеса на изпълнение се изискват редица документи, които обичайно са приложими само при обществени поръчки по ЗОП (например документите и заповеди за избор на екип), въпреки че одобрените проекти не попадат под неговия обхват. Това създава несигурност сред бенефициентите и увеличава административната тежест.

- На какво основание се налагат тези допълнителни изисквания и защо следва допълнително да се натоварва отчитането на проектите с неприложими съгласно законодателството документи?

4. Разходи за одит

Въпреки че някои крайни получатели са предвидили разходите за одит като собствени разходи, от тях се изисква тези средства да бъдат отчетени като разходи по проекта. Това налага промени в счетоводните документи за 2023 г., което е правно и технически проблематично и до момента не е изисквано по нито една друга процедура.

- На какво основание се изисква тези разходи да бъдат включени в проектния бюджет и как следва да процедират Крайните получатели, които са ги предвидили извън бюджета на проекта?

5. Банкови сметки

Изискването на СНД банковите сметки, които КП предоставят, да бъдат открити и използвани специално за целите на проектите е в противоречие с практиката по други процедури, при които това ограничение важи само в случаите на авансови плащания. Тази мярка затруднява финансовото управление на бенефициентите и не съответства на условията по сходни програми, като създава допълнителна административна и финансова тежест за откриването и поддържането на допълнителни сметки.

- Защо това изискване е въведено в тази процедура и може ли да бъде премахнато или коригирано, така че да съответства на установените практики?

6. Срокове и административна тежест

Крайните получатели често получават искания за предоставяне на обемна информация, включваща над 20 точки, със срок за изпълнение от едва два работни дни (вкл. изтичащи в почивни дни), които по никакъв начин не са съобразени със сложността и обема на исканията. Това създава сериозни затруднения и риск от пропуски в изпълнението на проектите.

- Възможно ли е този срок да бъде удължен до по-реалистичен период, като например 7 или 10 работни дни в зависимост от сложността и обема на искането?

7. Задължителни инвентарни стикери върху активите

В края на отчетния период крайните получатели са задължени да поставят инвентарни стикери (освен стикерите за визуализация) върху всеки актив. Това изискване не произлиза от ПВУ и до момента не е било налагано от нито един управляващ орган. Освен че създава допълнителна административна тежест, то не е ясно на каква правна основа се въвежда.

- На какво основание се изисква активите да имат стикери с инвентарни номера и възможно ли е това изискване да бъде премахнато?

8. Липса на предварителен контрол от СНД върху тръжните процедури

СНД не извършва предварителен контрол на тръжните процедури за избор на изпълнители, което създава значителни рискове за изпълнението на проектите и разходването на средствата. Крайните получатели получават становище за законосъобразността на проведените процедури едва след подаване на финалния отчет, когато вече са направили всички разходи за собствена сметка. Това създава несигурност и увеличава вероятността от финансови корекции след приключването на проектите.

- Защо предварителният контрол върху тръжните процедури не е предвиден и може ли да бъде въведен, за да се минимизират рисковете за изпълнение на проектите?

9. Административна тежест за управление на проектите

По процедурата разходите за управление на проекта не са допустими за финансиране с БФП. Въпреки това, от крайните получатели се изисква да предоставят информация за лицата, отговарящи за изпълнението на инвестицията, въпреки че представляващите лица вече са посочени в ИСУН, а също така са подадени заявления за профил на ръководител и упълномощено лице. В допълнение в някои случаи се получават искания за предоставяне на декларации за липса на конфликт на интереси от лица, които нямат общо с проектите, вкл. от служители, които повече не работят за крайния получател и никога не са били част от екипа за изпълнение на проекта.

- Възможно ли е същите да не се изискват, след като информацията вече е налична в системата ИСУН?

Във връзка с Процедура BG16FFPR003-2.001 „Концепции за интегрирани териториални инвестиции (ИТИ)“ и Процедура BG16FFPR003-2.002 „Подкрепа за интегрирано градско развитие в 40 градски общини“ по Приоритет 2 „Интегрирано териториално развитие на регионите”, бихме желали да насочим вашето внимание към следните казуси с цел тяхното избягване при обявяване на вторите покани за Концепции за ИТИ/проектни предложения, а именно:

1. При обявяване на Процедура BG16FFPR003-2.001 „Концепции за интегрирани териториални инвестиции (ИТИ)“, потенциалните кандидати следваше да представят **индикативен** списък на проекти/дейности в рамките на КИТИ, както и **индикативен** бюджет на тези проекти/дейности. При обявяване на Процедура BG16FFPR003-2.002 „Подкрепа за интегрирано градско развитие в 40 градски общини“, в рамките на която одобрените КИТИ следваше да бъдат подадени в проектна фаза, се оказа, че индикативните проекти и бюджети към всяка дейност на практика не са индикативни, а императивни, като по този начин бе отнета възможността да бъдат изменяни/заместван отделни дейности/проекти и да бъде пренасочван финансов ресурс от една дейност към друга, вече на база по-висока проектна готовност от страна на конкретните бенефициенти. Това ограничи бенефициентите да структурират адекватно своите проектни предложения в съответствие с конкретните нужди и да използват оптимално одобрения вече размер на БФП за всяка КИТИ, като същевременно за дейностите, за които бе установено, че има недостиг на средства, съответните бенефициенти следваше да осигурят такива от собствения си бюджет или чрез заемни средства.

2. Оценката и класирането на Концепциите за ИТИ продължи близо една година, а за разработването и представянето на проектни предложения по ПРР в рамките на вече одобрените КИТИ бе даден срок от три месеца, като този период съвпадна с Коледните и Новогодишни празници в края на 2024 г. Това постави конкретните бенефициенти в неблагоприятно положение, предвид обема на документи, които следваше да бъдат подготвени и приложени към съответните проектни предложения, като същевременно създаде и риск от представяне на непълна проектна документация. В допълнение, сроковете, в които УО представяше отговори на поставените въпроси често надхвърляха 2-3 седмици, което допълнително ограничи възможността на бенефициентите своевременно да вземат адекватни решения и да осигурят качествени документи за кандидатстване, свързани с проектите.

3. Съгласно насоките за кандидатстване по Процедура BG16FFPR003-2.002 „Подкрепа за интегрирано градско развитие в 40 градски общини“, крайният срок за представяне на проектни предложения бе 11.02.2025 г., а във Въпроси и отговори изрично беше указано от страна на УО, че „Срокът за кандидатстване не може да бъде удължен предвид напредналия етап в изпълнението на програмата“. Същевременно, на 17.02.2025 г. (**<u>една седмица след първоначално обявения краен срок за кандидатстване</u>**) УО на ПРР публикува изменени Насоки за кандидатстване, където крайният срок за представяне на проектни предложения бе удължен до 17.02.2025 г. Считаме, че тази практика е недопустима и поставя в неравностойно положение бенефициентите по процедурата.

Във връзка с Процедура BG16FFPR003-4.004 „Диверсификация и адаптиране на малки и средни предприятия към икономическия преход“, отворена за прием на проектни предложения на 29.01.2025 година до 15.05.2025 година, бихме искали да обърнем внимание на факта, че отговорите на въпроси по процедурата се извършва много бавно и това се отразява в намаляване на времето за подготовка на проектите на потенциалните бенефициенти.

Част от въпросите, които поставихме и за които все още чакаме отговори са свързани с неясно дефинирани условия за допустимост на приоритетни инвестиции във ФЕЦ, които от една страна се бонифицират, но не е ясно как е допустимо да бъдат включени в проектните предложения. Това забавя стартирането на работата по проектите, а именно:

1. Допустимо ли е по процедурата да кандидатства компания с код на икономическа дейност 35.14 Търговия с електрическа енергия за инвестиция в този код, при положение, че компанията има приходи от продажба на електрическа енергия от ФЕЦ и би искала да инвестира в нови мощности за производство на електрическа енергия от ФЕЦ и батерии за съхранение на енергия? Дейността на компанията попада в Тематична област „Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика“, а именно „Иновации в областта на производството, съхранение, спестяване, ефективно разпределение и потребление на енергия, вкл. от различни възобновяеми енергийни източници;“

2. Относно инвестициите във ВЕИ – допустимо е кандидатстването за собствено производство, за продажба или за комбинация от двете? Допустимо ли е да се кандидатства само за фотоволтаик или съхранението е задължително?

3. Кандидат, който разработва проект за диверсификация в основния си код на дейност, но включва в проекта си ФЕЦ, с право на продажба ще бъде ли допустим след като инвестицията във ВЕИ ще носи приходи, които няма да са от основния код на компанията и в кода на проекта, свързан с другите инвестиции в производствено оборудване.

Kristina Hristova Tsvetanska

Digitally signed by Kristina Hristova Tsvetanska
Date: 2025.03.12 13:10:53 +02'00'

В очакване на скорошна среща,

гр. София, 12.03.2025 г.

Оставам с уважение,

КРИСТИНА ЦВЕТАНСКА
Председател на УС на БАКЕП